

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-107/17-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Pedagogicko-psychologická poradna, Ústí nad Orlicí, Královéhradecká 513
Sídlo	Královéhradecká, 562 01 Ústí nad Orlicí
E-mail právnické osoby	info@pppuo.cz
IČ	70847142
Identifikátor	600034143
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Petra Novotná
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místa inspekční činnosti	Královéhradecká, 562 01 Ústí nad Orlicí Riegrova 2063, 568 02 Svitavy Dobrovského 630 56301 Lanškroun
Termín inspekční činnosti	22. – 24. 2. a 10. 4. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných poradenských služeb ve školském poradenském zařízení.

Charakteristika

Pedagogicko-psychologická poradna, Ústí nad Orlicí, Královehradecká 513 (dále „PPP“ nebo „zařízení“) zajišťuje pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost. Její součástí je Krajské centrum primární prevence, které se zabývá prevencí a řešením výukových a výchovných obtíží a prevencí projevů různých forem rizikového chování s cílem předcházet vzniku rizikového chování a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a se schopností vyrovnávat se s problematickými jevy a s aktivním přístupem k řešení rizikového chování. Poskytování výše uvedených služeb je v souladu se zřizovací listinou organizace. Regionem, ve kterém PPP poskytuje poradenské služby, jsou okresy Ústí nad Orlicí a Svitavy. V případě zájmu zákonných zástupců pečuje i o klienty z jiných regionů.

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Pedagogicko-psychologická poradna poskytuje školské služby denně na pracovištích v Ústí nad Orlicí a ve Svitavách a podle stanoveného rozvrhu ve Vysokém Mýtě, Lanškrouně, Poličce, Litomyšli, Žamberku a Moravské Třebové, kam dojíždějí pracovníci PPP za klienty. V Ústí nad Orlicí sídlí PPP ve dvou budovách, v původně rodinném řadovém třípodlažním domě a v rekonstruované budově ve dvorním traktu. Odloučené pracoviště ve Svitavách je umístěno ve třetím podlaží budovy v blízkosti centra města. Pracoviště ve Svitavách má vzhledem ke stáří budovy i zařízení horší pracovní podmínky, ale vedení PPP plánuje zásadní rekonstrukci. Tato dvě pracoviště poskytují zázemí pro výkon poradenské činnosti odborným pracovníkům.

Prostorové dispozice a vybavení pracoviště v Ústí nad Orlicí jsou velmi dobré. V obou budovách jsou zřízeny čekárny pro klienty a jejich zákonné zástupce. Odborní pracovníci poskytují poradenské služby ve 13 vyšetřovnách. Nová budova je bezbariérová, je zde umístěna také velká učebna určená pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, pro organizování setkávání výchovných poradců, další společná jednání, či je pronajímána v rámci doplňkové činnosti ke vzdělávání dalším organizacím. Odbornou pracovnou je i počítačová učebna, využívaná zejména pro skupinovou diagnostiku klientů a pracovní dílna projektu HAMET 2, v níž je prováděna diagnostika manuálních schopností zejména žáků s lehkým mentálním postižením a oslabením kognitivního výkonu. Administrativní pracovnice využívají přijímací místnost v předním traktu hlavní budovy. Zde probíhá první osobní kontakt s klienty, jsou tu přijímány žádosti o poskytnutí poradenských služeb a nachází se v ní uzamykatelná kartotéka operativní evidence. Pracovníci mají k dispozici osobní počítače a mobilní telefony. Pro administraci PPP využívá software, který byl vyvinut přímo pro potřeby tohoto typu školského poradenského zařízení. Vzhledem k rozloze regionu a struktuře poskytovaných služeb je PPP nedostatečně vybavena pro terénní práci s klienty, protože má k dispozici pouze jeden osobní automobil.

Pracoviště ve Svitavách má čekárnu, přijímací kancelář sociální pracovnice a odborné pracovny. Jejich počet není dostatečný, ale daří se dodržet podmínku jedné pracovny pro jednoho odborného pracovníka, díky tomu, že část pracovníků je téměř vždy na výjezdu. Vybavení záznamovou technikou a telefony je shodné jako na pracovišti v Ústí nad Orlicí. Pedagogicko-psychologická poradna má velmi kvalitně zpracované webové stránky, na kterých přehledně zveřejňuje nejen dokumenty související s její činností, ale i řadu kvalitních metodických materiálů.

Ředitelka PPP byla jmenována na základě konkurzního řízení a splňuje požadované

kvalifikační předpoklady. Při řízení uplatňuje jasně formulovanou vizi rozvoje PPP založenou na znalosti místních podmínek a vzdělávacích potřeb. Zavedla systém pravidelných týdenních porad, které vede osobně na obou pracovištích. To umožňuje vzájemnou informovanost pracovníků a okamžité řešení organizačních záležitostí. Kontroluje kvalitu poskytovaných služeb a vydaných zpráva doporučení, ke kontrole vlastní práce vede také všechny zaměstnance.

Personální podmínky jsou z hlediska odborné kvalifikace i specializace PPP optimální. Odborný tým tvoří celkem 27 pracovníků (ředitelka PPP, 10 psychologů, 10 speciálních pedagogů, 3 metodici prevence a sociální pracovnice a 2 administrativní pracovnice). Pedagogický sbor poradenských pracovníků je věkově různorodý, není však stabilizovaný především z důvodu odchodu pracovnic na rodičovskou dovolenou, případně z důvodu odchodu odborných pracovníků do poradenského systému škol. Pracovníci vykonávají činnosti na základě své odbornosti. K prohlubování odbornosti vytváří vedení PPP velmi dobré podmínky. Každý odborný pracovník má zpracovaný individuální plán osobního rozvoje, na jehož základě ředitelka stanovuje priority vzdělávání v rámci samostudia, společného a individuálního vzdělávání. Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) se zaměstnanci účastní v rámci vzdělávacích aktivit Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV), Národního institutu dalšího vzdělávání (NIDV) a dalších akreditovaných vzdělávacích zařízení. Vzdělávací akce byly v posledním roce zaměřeny především na diagnostiku a práci s třídními kolektivy, supervize, sebezkušenostní výcviky a výuku matematiky podle profesora Hejného. V rámci zvyšování odbornosti se všichni pracovníci PPP účastnili Konference Pedagogicko-psychologických poraden Pardubického kraje, kde se vzdělávali v oblasti podpůrných opatření a platné legislativy. Pracovníci PPP realizují v rámci doplňkové činnosti pro pedagogy škol akreditované vzdělávání v oblastech reedukace specifických poruch učení a chování. Začínající poradenská pracovníci mají přiděleného uvádějícího pracovníka, všichni jsou přihlášení do týdenního kurzu organizovaného NÚV pro nové a začínající poradenské pracovníky. U svých kolegů psychologů i speciálních pedagogů absolvují hospitace. Vedení školského zařízení dlouhodobě klade důraz na zajištění a používání kvalitních psychologických diagnostických nástrojů. Využívány jsou standardizované nástroje, metody a postupy s uplatněním norem v rámci české populace. Na vytváření některých norem se v minulosti PPP aktivně podílela. PPP má stanovená vnitřní pravidla užití psychologické diagnostiky vzhledem k účelu diagnostiky a věku klientů. V tomto smyslu také funguje systém vnitřní kontroly, který zajišťuje stejné, nebo srovnatelné užití nástrojů psychologické diagnostiky všemi psychology na všech pracovištích. Základem psychologické diagnostiky jsou výkonové testy schopností. Z analýzy vzorku spisů klientů vyplývá, že jsou důsledně dodržovány postupy při vyhodnocování, interpretaci výsledků a stanovení závěrů jednotlivých metod, což se pozitivně promítá také do věcné správnosti a srozumitelnosti závěrů a doporučení. Zřejmá je také snaha propojovat psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku a případně pracovat s relevantními poznatky poskytnutými jinými odborníky mimo školské zařízení. Uplatňovány jsou rovněž prvky dynamické diagnostiky. Mezi finančními prioritami PPP je nákup dostupných testových baterií a proškolení pracovníků v jejich používání.

Výběr diagnostických metod speciálních pedagogů je ovlivněn účelem, pro který je vyšetření realizováno. Provádí se v oblastech posuzování schopností, dovedností, a dalších předpokladů klienta a je zaměřen především na zjišťování charakteristik ovlivňujících vzdělávání dětí, žáků a studentů na všech stupních vzdělávání.

Činnost PPP je zajištěna vícezdrojovým financováním. Hlavním zdrojem příjmů jsou finance ze státního rozpočtu na přímé náklady. Na úhradu provozních nákladů je určen příspěvek na provoz z rozpočtu zřizovatele. Vybavení diagnostickými nástroji bylo

financováno z rozvojového programu MŠMT. Další rozvojový program podpořil zvýšení platů pracovníků a navýšení personálních kapacit PPP.

Pedagogicko- psychologická poradna se velmi aktivně zapojuje do projektové činnosti. Pro uspokojení vzrůstajícího zájmu škol o realizaci preventivních a interaktivních programů pro třídní kolektivy využívá jejich financování prostřednictvím různých projektů. V uplynulých letech byl mimo jiné v PPP realizován projekt HAMET 2, který přinesl do České republiky nový diagnostický nástroj pro kariérové poradenství žáků zaměřený na jejich praktické dovednosti a schopnosti. V současnosti je PPP partnerem projektů Místní akční plány vzdělávání, které jsou zaměřeny na rozvoj kvalitních služeb v oblasti inkluzivního vzdělávání. Pracovníci PPP jsou zapojeni do individuálních systémových projektů zaměřených na další podporu poradenských služeb a inkluze. V roce 2017 realizují projekty podpořené MŠMT (Kvalita-inkluze-poradenství-rozvoj, Cesty z cesty, Bezpečně i s poradnou, Bezpečné klima ve školách Pardubického kraje) zaměřené na programy všeobecně primární prevence, supervize a vzdělávání pracovníků pedagogicko-psychologické poradny a aktivity pro výchovné poradce, metodiky prevence, třídní učitele a ředitele mateřských škol. Projektová činnost je plánována a realizována s cílem zkvalitnit podmínky i průběh poskytovaných poradenských služeb a zlepšit tak péči poskytovanou klientům. Nadstandardní činnosti PPP vykonává formou doplňkové činnosti (realizace DVPP učitelů, preventivních programů, prodej odborných materiálů a pomůcek a zajišťování odborných služeb pro oblast sociální a zdravotnictví).

Dokumentace klientů je vedena v listinné (osobní spisy klientů) i elektronické formě. Osobní spisy klientů obsahují všechny předepsané dokumenty. Na základě analýzy dokumentu Doporučení ke vzdělávání Česká školní inspekce zjistila, že v posledním období došlo ke konkretizaci doporučených podpůrných opatření, což poskytuje školám větší komfort při jejich uplatňování a umožňuje provádět efektivní kontrolu jejich naplňování. Spisy klientů jsou bezpečně uloženy v operativní evidenci v přijímací kanceláři PPP (spisy klientů, jimž je aktuálně poskytována poradenská služba) a v archivech umístěných v samostatných místnostech na pracovištích v Ústí nad Orlicí a ve Svitavách. Z rozhovoru s ředitelkou zařízení vyplynulo, že zájem klientů o poradenskou službu je vysoký a převyšuje kapacitní možnosti PPP. Přijetí žádosti o poradenskou službu proto musí PPP korigovat. Při vyslovení zjištění zájmu o poradenskou službu je s klientem dohodnut termín podání žádosti.

Hodnocení průběhu poradenských služeb

Ve školním roce 2015/2016 PPP poskytla poradenské služby 11 954 klientům z 370 škol. Počet klientů v tomto školním roce vzrostl o 28 %. Tento nárůst umožnil zvýšení počtu poradenských pracovníků od 1. 9. 2016. I díky tomu může zařízení lépe uspokojovat narůstající počet zakázek škol směřovaných k podpoře třídních kolektivů. Činnosti PPP byly nejvíce zaměřeny na individuální činnost s klienty (zejména na komplexní vyšetření), na poradenské aktivity směřované k zákonným zástupcům a vyšší podporu pedagogů škol. V letošním školním roce, v souvislosti s novými právními předpisy, došlo k navýšení podpory samotných škol. Jedná se zejména o nárůst počtu metodických konzultací s pedagogy. K podpoře klientů PPP doporučila v roce 2016 ve 153 případech zřízení funkce asistenta pedagoga.

Vedení PPP prosazuje myšlenku, že poradenské služby mají být realizovány co nejbližší klientovi a jeho přirozeným podmínkám. To je hlavní důvod, pro který byla zřízena odloučená pracoviště téměř ve všech městech ústeckoorlického a svitavského okresu. Na těchto pracovištích probíhá diagnostika klientů. Vedení PPP má snahu zabezpečit, aby

konzultace s pedagogy a kontrola nastavených vzdělávacích podmínek probíhaly přímo ve školách, tuto podmínku se nedaří vždy naplnit. V případně závažných problémů ve škole žáka jsou však tyto návštěvy vždy zabezpečovány.

Každá odborná činnost se žákem je doložena informovaným písemným souhlasem zákonných zástupců. Žák, který je vyšetřen v PPP, má založenu svou vlastní složku se spisovou dokumentací, ve které jsou uloženy záznamy ze speciálně pedagogického a psychologického vyšetření. Dále se do spisu klienta ukládají anamnestické údaje, záznamové archy s vyhodnocením testů, záznamy z ambulantní péče, zápisy o metodických schůzkách, z konzultací s pedagogy nebo zákonnými zástupci, záznamy z vyšetření jinými odborníky, záznamy o péči jiných poskytovatelů školských poradenských služeb. Vedení dokumentace je v souladu s platnou legislativou o ochraně osobních dat a respektuje etické principy poskytování poradenských služeb. Sociální pracovníce pravidelně kontrolují a doplňují veškerou dokumentaci klientů. Zabezpečují předávání informací všem zaměstnancům PPP telefonicky i formou e-mailové pošty.

Východiskem diagnostiky jsou vstupní informace od rodičů, ze školy a dalších subjektů. Vlastní diagnostický postup obvykle zahrnuje užití klinických a testových metod, které jsou interpretovány ve vzájemných souvislostech a v kontextu aktuálního stavu, anamnestických dat a ostatních aspektů individuální životní historie dítěte či žáka. PPP využívá standardizované testové baterie a screeningové metody pro orientační posouzení schopností a dovedností. Speciální pedagogové využívají k diagnostice další podpůrné pomůcky („bzučák“, barevná dřevěná stavebnice, kartičky s různým počtem prvků).

Pro ověření kvality služeb poskytovaných PPP proběhlo u vybraných škol, ve kterých se vzdělávají jeho klienti, inspekční elektronické zjišťování České školní inspekce. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že školy hodnotí kvalitu činnosti PPP nadprůměrně. Oceňují zejména konkrétnost vypracovaných doporučení ke vzdělávání a možnost operativně řešit problémy vzdělávání žáků prostřednictvím telefonů a elektronické komunikace. Vedení oslovených škol by přivítalo častější osobní návštěvy pracovníků PPP ve školách a zkrácení doby mezi podáním žádosti o službu (zákonnými zástupci) a poskytnutím poradenské služby.

Pedagogicko-psychologická poradna dlouhodobě a systematicky rozvíjí partnerskou spolupráci s řadou regionálních i nadregionálních institucí a organizací. Pro zřizovatele zajišťuje mimo jiné některá školení pro jeho zaměstnance, spolupodílí se na tvorbě a realizaci některých projektů a poskytuje v případě potřeby expertní služby při řešení krizových situací v kraje zřizovaných organizacích (např. dětské domovy). Partnery v oblasti péče o žáky s poruchami chování a sociální adaptace jsou Středisko výchovné péče Svitavská v Květné a Středisko výchovné péče v Ústí nad Orlicí, které je součástí Dětského diagnostického ústavu v Hradci Králové. Specifická je spolupráce se Speciálně pedagogickým centrem, které je součástí Speciální základní školy, mateřské školy a střední školy Ústí nad Orlicí (zaměřeným na cílové skupiny žáků s autismem, vadami řeči a sluchu, tělesným, mentálním a kombinovaným postižením), pro něž pedagogicko-psychologická poradna v současnosti zajišťuje psychologická vyšetření. Zařízení má také bohaté kontakty s neziskovými organizacemi působícími v oblasti péče o ohrožené děti, v pěstounské a charitativní péči apod. (organizace Amalthea, Oblastní charita Ústí nad Orlicí, středisko Letohrad, aj.). Dlouhodobě je také velmi přínosná odborná spolupráce s klinickými logopedy a psychology ve zdravotnictví.

Pedagogicko-psychologická poradna pravidelně zveřejňuje zprávu o činnosti ŠPZ na svých webových stránkách. Zpráva je přehledná a podává transparentní obraz o aktivitách PPP směrem ke klientům i o provozu PPP.

Závěry

Silné stránky

- Propracovaný systém kontroly umožňuje pružné vyhodnocování poskytovaných služeb a přijímání účinných opatření.
- Vytvoření kvalitního pracoviště centra primární prevence.
- Kvalitní další vzdělávání pedagogických pracovníků a hodnocení zaměstnanců podporuje jejich profesní růst.
- Nadstandardní spolupráce se sociálními partnery.

Slabé stránky

- Nedostatek služebních automobilů pro poskytování poradenských služeb ve školách klientů.
- Vyšší administrativní náročnost poradenské činnosti snižuje dobu pro přímou práci s klientem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského poradenského zařízení

- Zlepšit možnosti mobility pracovníků pro práci odborných pracovníků PPP ve školách.
- Zvýšit počet odborných pracovníků PPP.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina PPP, Ústí nad Orlicí, Královehradecká 513, č.j. KrÚ 3094/2014/61 OŠK ze dne 19. prosince 2013
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení č.j. SpKrÚ 71196/2013 OŠK ze dne 30. října 2013
3. Výkaz o pedagogicko-psychologické poradně podle stavu ke dni 30. září 2016
4. Dlouhodobý plán rozvoje PPP Ústí nad Orlicí 2015 – 2018 ze dne 24. ledna 2015
5. Roční plán práce 2016/2017 ze dne 29. srpna 2016
6. Přehled realizovaných programů Krajského centra primární prevence Pardubického kraje za školní rok 2015/2016
7. Osobní spisy klientů vedené ve školním roce 2016/2017 (vzorek)
8. Zpráva o výsledcích vnitřní kontroly PPP Ústí nad Orlicí v roce 2016
9. Osobní listy pedagogických pracovníků pro školní rok 2016/2017
10. Plán dalšího vzdělávání odborných pracovníků ve školním roce 2016/2017 ze dne 28. srpna 2016
11. Individuální plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2016/2017
12. Záznamy ze školení/služební cesty vedené ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017
13. Doklady o absolvování vzdělávacích akcí v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků absolvované ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017
14. Hodnocení zaměstnanců ve školním roce 2015/2016
15. Výroční zpráva za školní rok 2015/2016
16. Výkaz o pedagogicko-psychologické poradně podle stavu k 30. 9. 2016, 30. 9. 2015 a 30. 9. 2014
17. Výkaz zisku a ztráty za rok 2016
18. Kniha námětů a připomínek
19. Protokoly z kontroly vedené ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017
20. Zápis z jednání dne 10. 4. 2017.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Pavlína Baslerová, školní inspektorka PaedDr. Pavlína Baslerová v. r.

Mgr. Soňa Baldrmannová, přizvaná osoba Mgr. Soňa Baldrmannová v. r.

Mgr. Zdeňka Dufková, školní inspektorka Mgr. Zdeňka Dufková v. r.

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor Mgr. Jan Dusík v. r.

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka Mgr. Eva Kořínková v. r.

PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor PhDr. Vladimír Píša v. r.

PhDr. Jana Zapletalová, přizvaná osoba, odborník na
poradenské služby ve školách a školních zařízeních PhDr. Jana Zapletalová v. r.

V Praze 24. dubna 2017

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Petra Novotná, ředitelka školského zařízení PhDr. Petra Novotná v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 24. 5. 2017